

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

24 вересня 2020 р.

Київ

№ 606-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 23.09.2020 № 500-01/377-п та повідомлення про нову державну допомогу, надіслане Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 35898 (вх. № 1572-ПДД/1 від 17.06.2020), за реєстраційним номером у базі даних 57981 (вх. № 1675-ПДД/4 від 06.08.2020) щодо підтримки комунального підприємства «Спецкомбінат похоронно-ритуального обслуговування», яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ

- (1) Листом за реєстраційним номером у базі даних 35898 (вх. № 1572-ПДД/1 від 17.06.2020) Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Комітету від 01.07.2020 № 500-29/08-9258 Повідомлення залишено без руху та надано тридцятиденний строк для усунення недоліків і надання додаткової інформації.
- (3) Листом за реєстраційним номером у базі даних 57981 (вх. № 1675-ПДД/4 від 06.08.2020) Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було надано запитувану інформацію. Повідомлення прийнято до розгляду 06.08.2020.

- (4) Листом від 07.09.2020 № 01-0601/12/867 (вх. № 5-01/11596 від 09.09.2020) (далі – Лист) Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради (далі – Надавач) (місцезнаходження: 36020, вул. Стрітенська, 19, м. Полтава, ідентифікаційний код юридичної особи 36020).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство «Спецкомбінат похоронно-ритуального обслуговування» Полтавської міської ради (далі – КП «Спецкомбінат ПРО», Підприємство, Отримувач) (місцезнаходження: 360081, вул. Європейська, 154, м. Полтава, ідентифікаційний код юридичної особи 21044993).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (7) Метою (ціллю) підтримки є підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства та забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення в наданні послуг належної якості.

2.4. Очікуваний результат

- (8) Проведення комплексу організаційно-технічних заходів, спрямованих на утримання й поточний ремонт кладовищ, перевезення та поховання померлих невідомих, безрідних громадян, надання ритуальних послуг населенню з використанням необхідної техніки, обладнання.

2.5. Форма підтримки

- (9) Субсидії та поточні трансферти.

2.6. Обсяг підтримки

- (10) Загальний обсяг підтримки – 4 637 900 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (11) Закон України «Про благоустрій населених пунктів».

- (12) Закон України «Про поховання та похоронну справу».

- (13) Програма розвитку житлово-комунального господарства м. Полтави на 2020 рік затверджена рішенням позачергової 29-ої сесії Полтавської міської ради VII скликання (далі – Програма).

2.8. Тривалість підтримки

- (14) З 01.01.2020 по 31.12.2020.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (15) Відповідно до Повідомлення площа 16 кладовищ міста Полтави, які знаходяться на балансі КП «Спецкомбінат ПРО», становить приблизно 171 га, з них 32,83 га, які необхідно прибирати регулярно: вивозити сміття, опале листя, очищувати від снігу, проводити поточні та капітальні ремонти і т. д.
На виконання статті 16 Закону України «Про поховання та похоронну справу» необхідно здійснювати поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невідомих трупів.
- (16) Завдяки Програмі буде забезпечено:
- покращання санітарного стану кладовищ (очищення урн на кладовищах від сміття, прибирання громадських туалетів на кладовищах, прибирання та вивезення сміття, опалого листя, взимку снігу з території кладовищ міста Полтави, завезення води в стаціонарні цистерни, здійснення нагляду за належним становищем систем зовнішніх мереж електропостачання, поточний ремонт доріжок і тротуарів на кладовищах);
  - забезпечення доставки в морг померлих та загиблих самотніх громадян, осіб без певного місця проживання, а також невідомих трупів, знайдених у межах міста Полтави, та поховання безрідних і невідомих трупів громадян;
  - придбання необхідної техніки.
- (17) Відповідно до пункту 1.1 Статуту, затвердженого рішенням позачергової двадцятої сесії Полтавської міської ради сьомого скликання від 21.12.2018 (далі – Статут), КП «Спецкомбінат ПРО» засноване на комунальній власності територіальної громади міста Полтави згідно з рішенням Полтавської міської ради Народних Депутатів від 23.05.1992 № 223 та є унітарним підприємством.
Власником Підприємства є територіальна громада міста Полтави в особі Полтавської міської ради.
- (18) КП «Спецкомбінат ПРО» у своїй діяльності підпорядковане та підзвітне безпосередньо Управлінню житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради, яке виконує функції уповноваженого органу управління в межах, визначених чинним законодавством України.
КП «Спецкомбінат ПРО» контролюється: Державною екологічною інспекцією, Інспекцією по контролю за благоустроєм, екологічним та санітарним станом міста, Державною податковою інспекцією в м. Полтаві Головного управління ДПС у Полтавській області, Управлінням Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області.
- (19) Згідно з пунктом 2.1 Статуту КП «Спецкомбінат ПРО» створено з метою здійснення виробничої та господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреб територіальної громади міста Полтави.
- (20) У пункті 3.1 Статуту встановлено, що майно Підприємства належить до комунальної власності та закріплене за Підприємством на праві господарського відання.
- (21) Основним предметом діяльності Підприємства відповідно до Статуту є організація поховань і надання суміжних послуг, утримання та догляд за кладовищами, які закріплені за Підприємством, виконання робіт з капітального та поточного ремонту

кладовищ, перевезення та поховання померлих невідомих, безрідних, саодинок громадян за рахунок коштів місцевого бюджету.

- (22) До Надавача не надходило звернень від інших суб'єктів господарювання про наміри чи можливість здійснювати заходи Програми, на які буде спрямовано місцеві ресурси.
- (23) При цьому Надавачем надано копію листа Головного управління статистики у Полтавській області від 10.07.2020 № 03-4-222/394-20 з інформацією про активне підприємство Полтавської області ТОВ «ВЛАДЕКС ЛТД» з основним КВЕД «96.03 організування поховань і надання суміжних послуг», що є аналогічним КВЕД КП «Спецкомбінат ПРО».
- (24) Відповідно до Листа Надавач провів відповідну комунікацію із суб'єктом господарювання з основним КВЕД «96.03 організування поховань і надання суміжних послуг», що є аналогічним КВЕД КП «Спецкомбінат ПРО». Проведена комунікація підтвердила, що інший суб'єкт господарювання з аналогічним видом діяльності не має наміру та можливості надавати послуги, на які спрямовується державна підтримка, що підтверджує лист ТОВ «ВЛАДЕКС ЛТД» від 20.08.2020 № 17.
- (25) Відповідно до інформації Надавача кошти місцевого бюджету в розмірі 4 637 900 грн будуть використані виключно на реалізацію Програми.
- (26) Прогнозовані витрати на послуги з утримання та догляду за місцями поховань у розмірі 3 987 900 на 2020 рік:

1.

Заходи, які виконує самостійно КП «Спецкомбінат ПРО»	Сума (грн)
<i>Заробітна плата працівникам Підприємства (прибирання території кладовищ, вивезення сміття з кладовищ, викошування травостою, розчищення доріг і тротуарів від снігу тощо)</i>	1 714 905,00
<i>Нарахування на заробітну плату</i>	367 675,00
<i>Закупівля пально-мастільних матеріалів</i>	555 247,06
<i>Інвентар, спецодяг</i>	93 460,00
<i>Засоби індивідуального захисту</i>	199 000,00
<i>Запчастини</i>	80 000,00
<i>Придбання: косарки ротажійної, металевих та залізобетонних конструкцій та інших предметів довгострокового користування</i>	259 000,00
<i>Разом</i>	3 269 287,06

2.

Заходи, що виконуються підрядними організаціями, які обираються за допомогою системи публічних закупівель через систему «ProZorro»	Сума (грн.)
<i>Послуги з поточного ремонту автомобілів, мотокоп, бензопил</i>	80 920,00
<i>Послуги з поточного ремонту трансформаторної підстанції для освітлення побут. приміщення Розсошанського кладовища</i>	135 008,14

<i>Обов'язкове страхування ЦПВ власників ТЗ, діагностика ТЗ</i>	7 800,00
<i>Послуги з видалення дерев</i>	198 340,42
<i>Послуги з поточного ремонту доріжки з плит на Центральному міському кладовищі</i>	48 923,19
<i>Послуги з поточного ремонту ритуального майданчика на Центральному міському кладовищі</i>	48 917,93
<i>Послуги з утримання в належному стані кладовищ з метою запобігання аварійним ситуаціям (спилування дерев за допомогою альпіністів)</i>	198 703,26
<i>Разом</i>	718 612,94

Фінансування цих робіт, на які виділяється державна підтримка, буде перераховано підрядним організаціям у повному обсязі.

КП «Спецкомбінат ПРО» не отримує доходу від технічного нагляду за виконанням Програми як служба замовника.

- (27) Прогнозовані витрати на послуги з перевезення та поховання одиноких безрідних громадян у розмірі 650 000 грн на 2020 рік:

<i>Заходи, які виконуються самостійно КП «Спецкомбінат ПРО»</i>	<i>Разом</i>
<i>Заробітна плата</i>	<i>373 807,00</i>
<i>Нарахування на заробітну плату</i>	<i>82 238,00</i>
<i>Пально-мастильні матеріали</i>	<i>133 750,00</i>
<i>Обов'язкове страхування ЦПВ власників ТЗ</i>	<i>1 300,00</i>
<i>Спецодяг, інвентар, засоби індивідуального захисту</i>	<i>5 535,00</i>
<i>Труни</i>	<i>37 350,00</i>
<i>Плитка з гранітної крихти</i>	<i>15 750,00</i>
<i>Фарба (для бронзування граверних робіт на плитці)</i>	<i>270,00</i>
<i>Разом</i>	<i>650 000,00</i>

- (28) Роботи, на які спрямовується державна підтримка, є безкоштовними для мешканців міста.

- (29) Закупівля товарів, матеріалів, інвентарю, техніки, на які виділяється державна підтримка, здійснюватиметься відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».

- (30) У разі, якщо після проведення закупівлі товарів через систему «ProZorro» буде економія бюджетних коштів, підприємством не будуть використані асигнування станом на кінець бюджетного року, кошти буде повернено до бюджету.

- (31) Придбані матеріали та інвентар будуть використовуватись виключно для реалізації заходів з утримання та догляду за кладовищами, перевезення та поховання невідомих, безрідних громадян, а для надання платних послуг використовуватись не будуть.
Придбані матеріали та інвентар обліковуються окремо, вирізняючи придбані за бюджетні кошти та придбані за кошти від здійснення господарської діяльності.
У структурі вартості (тарифу) платних послуг Підприємства (копання могил), затвердженій рішенням виконавчого комітету Полтавської міської ради від 20.05.2020. № 142, передбачені витрати на придбання (з урахуванням нормативів використання) матеріалів та інвентарю для забезпечення копання могил ручним способом (спеціальний одяг та інструменти для задіяних робітників).
- (32) Підприємство на платній основі надає послуги з оформлення свідоцтва про поховання, копання могили, організатора ритуалу, продажу ритуальної атрибутики тощо, що у відсотковому співвідношенні до загального обсягу діяльності становить 74 %.
- (33) Надавач підтримки, як головний розпорядник коштів, здійснює внутрішній контроль на всіх стадіях бюджетного процесу: економічне обґрунтування Отримувачем необхідності та розмірів підтримки, перевірка напрямів використання коштів відповідно до затверджених документів, має можливість здійснювати контроль за раціональним використанням бюджетних коштів.
Отримувач підтримки надаватиме органу управління (управління житлово-комунального господарства) замовлення на фінансування разом із підтвердними документами про витрати, у яких відображено фактичне використання матеріалів, розмір заробітної плати та нарахувань тощо для погодження та затвердження й подальшого відшкодування.
Крім того, звітність про використання коштів, інформація про виконані роботи КП «Спецкомбінат ПРО» подається головному розпоряднику коштів, оприлюднюється на вебсайті E-Data.
- (34) КП «Спецкомбінат ПРО» забезпечує облік робочого часу окремо щодо кожного працівника, задіяного у виконанні робіт, що здійснюються на платній та безоплатній основі.
- (35) Первинні документи оформлюються окремо, зокрема, відомості на оплату праці, таблиці обліку робочого часу, наряди-завдання, договори на придбання товарно-матеріальних цінностей укладаються та виконуються окремо за витратами, які належать до витрат за рахунок державної допомоги та витрат за рахунок власних надходжень від господарської діяльності, списання товарно-матеріальних цінностей здійснюється окремо в розрізі об'єктів обліку. Усі доходи підприємства відображаються в бухгалтерському обліку на окремих субрахунках.
- КП «Спецкомбінат ПРО» здійснює бухгалтерський облік за видами діяльності, який забезпечує належний розподіл доходів і витрат на послуги, на які спрямовується державна підтримка і на надання інших платних послуг, що підтверджує наказ про організацію бухгалтерського обліку й облікової політики № 1«б»-А від 06.01.2009, прибуткова накладна на товарно-матеріальні цінності, копія таблиця обліку робочого часу на працівників (окремо на утримання кладовищ – прибиральники та робітник зеленого будівництва).

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

(36) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(37) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- а) підтримка надається суб'єкту господарювання;
- б) державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- в) підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- г) підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(38) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.

(39) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Сфера благоустрою

(40) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить: організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.

(41) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, зокрема, належить:

- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.

(42) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.**

(43) Згідно зі статтею 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям, фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.

- (44) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та **органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;**
  - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
  - орган державної влади або **орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів.** Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (45) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, віднесені кладовища.**
- (46) Статтею 28 Закону України «Про поховання та похоронну справу» **землі, на яких розташовані місця поховання, є об'єктами права комунальної власності і не підлягають приватизації або передачі в оренду.** На території місця поховання не можуть бути розташовані об'єкти іншої, крім комунальної, форми власності.
- (47) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про поховання та похоронну справу» утримання кладовищ, військових кладовищ, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених, невідомих трупів забезпечується виконавчим органом міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (48) Згідно з частиною третьою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, в межах своєї компетенції затверджує типові положення про ритуальну службу.
- (49) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» **для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.**
Надання ритуальних послуг регулюється статтею 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу».
- (50) Відповідно до статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (51) Ритуальні служби можуть також надавати ритуальні послуги, не передбачені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, виготовляти предмети ритуальної належності. Тарифи щодо оплати таких послуг та предметів ритуальної належності встановлюються в межах, визначених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.

(52) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.

(53) Згідно з пунктом 4 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, основними завданнями ритуальної служби в Україні є: здійснення організації поховання померлих і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(54) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(55) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(56) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства** для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.

(57) КП «Спецкомбінат ПРО» створено на підставі Закону України «Про благоустрій населених пунктів» з метою реалізації самоврядних повноважень (функцій) органів місцевого самоврядування для утримання територій об'єктів благоустрою – кладовищ у належному стані, здійснення поховальних послуг.

Відповідно до Статуту КП «Спецкомбінат ПРО» створено з метою здійснення виробничої та господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреб територіальної громади міста Полтави.

Майно Підприємства перебуває у власності територіальної громади міста Полтави в особі Полтавської міської ради. Органом управління Підприємства є Управління житло-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради.

(58) Отже, за наведених умов КП «Спецкомбінат ПРО» є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону.

5.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

(59) Відповідно до Повідомлення державна підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів (бюджет м. Полтава) обсягом 4 637 900 грн.

- (60) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (61) Отже, державна підтримка КП «Спецкомбінат ПРО» у формі субсидій та поточних трансфертів на забезпечення проведення робіт з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян є **місцевими ресурсами** у значенні Закону.

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (62) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (63) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (64) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (65) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (66) За інформацією Надавача, конкурсний відбір не проводився, оскільки Підприємство як балансоутримувач зобов'язане виконувати заходи із утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян.
- (67) Відповідно до інформації Надавача закупівля предметів, матеріалів, інвентарю, на які виділятиметься державна підтримка, Отримувач буде здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».
- Фінансування робіт (із видалення дерев, поточного ремонту техніки, обладнання, ритуального майданчика, доріжки з плит на кладовищах), які будуть виконувати підрядні організації, що будуть обрані відповідно до вимог Закону України «Про

публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro», на які виділяється державна допомога, буде перераховано підрядним організаціям у повному обсязі.

Роботи з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян будуть виконувати працівники КП «Спецкомбінат ПРО» самостійно.

- (68) Оскільки КП «Спецкомбінат ПРО» не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що надана отримувачу економічна вигода у вигляді покриття витрат на здійснення діяльності з утримання об'єктів благоустрою була б доступною для нього за звичайних ринкових умов без втручання держави.
- (69) Крім того, Надавачем не надано достатніх доказів того, що державна підтримка на покриття витрат КП «Спецкомбінат ПРО» зі здійснення діяльності з утримання об'єктів благоустрою визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору отримувача за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які мають бути використані для забезпечення діяльності отримувача.
- (70) Отже, надання державної підтримки КП «Спецкомбінат ПРО» на забезпечення робіт з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян **не виключає створення переваг для окремих послуг на ринку утримання об'єктів благоустрою.**
- (71) Разом із тим Надавачем обґрунтовано, що державна підтримка на закупівлю необхідних для виконання заходів Програми товарів, матеріалів, обладнання та робіт визначена на мінімально можливому рівні, тобто за звичайних ринкових умов, з огляду на те, що для їх закупівлі буде проведено процедуру торгів, яка є конкурентною (усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, можуть взяти участь у процесі), прозорою (усі зацікавлені учасники мають право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів), недискримінаційною (у випадку наявності підстав вважати її дискримінаційною кожен учасник має право подати скаргу до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів), що у свою чергу **виключає створення переваг** для виробництва тих видів товарів (матеріалів та обладнання), які будуть закуповуватись через систему «ProZorro».

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (72) Відповідно до статті 1 Закону однією з ознак державної допомоги є спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції допомогою, яка надається суб'єктові господарювання.
- (73) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринком, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (74) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на

виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (75) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (76) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107(1) Договору існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (77) До Надавача не надходило звернень від інших суб'єктів господарювання про наміри чи можливість здійснювати заходи Програми, на які буде спрямовано місцеві ресурси.
- (78) При цьому Надавачем надано копію листа Головного управління статистики у Полтавській області від 10.07.2020 № 03-4-222/394-20 з інформацією про активне підприємство Полтавської області ТОВ «ВЛАДЕКС ЛТД» з основним КВЕД «96.03 організування поховань і надання суміжних послуг», що є аналогічним КВЕД КП «Спецкомбінат ПРО».
- (79) Відповідно до Листа Надавач провів відповідну комунікацію із суб'єктом господарювання з основним КВЕД «96.03 організування поховань і надання суміжних послуг», що є аналогічним КВЕД КП «Спецкомбінат ПРО». Проведена комунікація підтвердила, що інший суб'єкт господарювання з аналогічним видом діяльності не має наміру та можливості надавати послуги, на які спрямовується державна підтримка, що підтверджує лист ТОВ «ВЛАДЕКС ЛТД» від 20.08.2020 № 17.
- (80) Відповідно до інформації від Надавача послуги, на які спрямовується державна підтримка, надаються населенню безкоштовно. Отримувач забезпечує ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності, що запобігає витрачання коштів місцевих ресурсів при здійсненні Підприємством платної діяльності.
- (81) Отже, фінансування діяльності КП «Спецкомбінат ПРО», що спрямовується на роботи з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян, які є **безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», не беруть участі в господарському обороті, не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.**

5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (82) Отже, підтримка КП «Спецкомбінат ПРО» у формі субсидій та поточних трансфертів на забезпечення проведення робіт з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян обсягом 4 637 900 грн на період з 01.01.2020 по 31.12.2020 **не є державною допомогою** відповідно до Закону.

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (83) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (84) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (85) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (86) Роботи, на які спрямовується державна допомога, є безкоштовними для мешканців міста.
- (87) Закупівля товарів, матеріалів, інвентарю, техніки, на які виділяється державна допомога, здійснюватиметься відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».
- Фінансування робіт (із видалення дерев, поточного ремонту техніки, обладнання, ритуального майданчика, доріжки з плит на кладовищах), які будуть виконувати підрядні організації, що будуть обрані відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro», на які виділяється державна допомога, буде перераховано підрядним організаціям в повному обсязі.
- (88) У разі, якщо після проведення закупівлі товарів через систему «ProZorro» буде економія бюджетних коштів, підприємством не будуть використані асигнування станом на кінець бюджетного року, кошти буде повернено до бюджету.
- (89) Придбані матеріали та інвентар будуть використовуватись виключно для реалізації заходів з утримання та догляду за кладовищами, перевезення та поховання невідомих, безрідних громадян, а для надання платних послуг використовуватись не будуть.
- Придбані матеріали та інвентар обліковуються окремо, вирізняючи придбані за бюджетні кошти та придбані за кошти від здійснення господарської діяльності.
- (90) КП «Спецкомбінат ПРО» забезпечує облік робочого часу окремо щодо кожного працівника, задіяного у виконанні робіт, що здійснюються на платній та безоплатній основі.
- КП «Спецкомбінат ПРО» здійснює бухгалтерський облік за видами діяльності, який забезпечує належний розподіл доходів і витрат на послуги, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших платних послуг, що підтверджує наказ про організацію бухгалтерського обліку й облікової політики № 1«б»-А від 06.01.2009, прибуткова накладна на товарно-матеріальні цінності, копія таблиця обліку робочого часу

на працівників (окремо на утримання кладовищ – прибиральники та робітник зеленого будівництва).

(91) Як наслідок, підтримка (фінансування), яку надає Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради КП «Спецкомбінат ПРО» у формі субсидій та поточних трансфертів на забезпечення проведення робіт з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян обсягом 4 637 900 грн на період з 01.01.2020 по 31.12.2020, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(92) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що на сьогодні Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради скористалося своїм правом та створило КП «Спецкомбінат ПРО» відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», відповідно до якої передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності.

(93) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(94) Разом із тим слід зазначити, що:

- державна підтримка КП «Спецкомбінат ПРО» повинна спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані з утриманням та доглядом за місцями поховань, перевезенням та похованням одиноких безрідних громадян, та в жодному разі не може використовуватися на інші види діяльності, у тому числі на платній основі для населення;
- КП «Спецкомбінат ПРО» повинно проводити конкурсні торги через систему «ProZorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі товарів, матеріалів, інвентарю, на які виділяється державна підтримка;
- використання коштів підтримки КП «Спецкомбінат ПРО» на здійснення платної діяльності може містити ознаки державної допомоги;
- Надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування Отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Управлінням житлово-комунального господарства, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування), яку надає Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради комунальному підприємству «Спецкомбінат похоронно-ритуального обслуговування» Полтавської міської ради

відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства м. Полтави на 2020 рік, затвердженої рішенням позачергової 29-ої сесії Полтавської міської ради VII скликання у формі субсидій та поточних трансфертів на забезпечення проведення робіт з утримання та догляду за місцями поховань, перевезення та поховання одиноких безрідних громадян обсягом 4 637 900 (чотири мільйони шістсот тридцять сім тисяч дев'ятсот) гривень на період з 01.01.2020 по 31.12.2020, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЦАНСЬКА